

**ПРИНОС НА СПЕЦИАЛИСТИ-ФИЛОЛОЗИ ОТ
ВТУ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ ЗА РАЗВИТИЕТО НА
БЪЛГАРИСТИКАТА ВЪВ ФИЛОЛОГИЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТ
НА МДУ „М. В. ЛОМОНОСОВ“**

Ольга А. РЖАННИКОВА, Елена В. ТИМОНИНА (Москва)

В продължение на 50-годишната история на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ има много ползотворни контакти между Филологическия му факултет и Филологическия факултет на Московския държавен университет „М. В. Ломоносов“. Особено заслужава да се отбележи периодът от последните 15 години, когато въз основа на сключения между двата университета договор за сътрудничество тези контакти стават редовни и разнообразни и дават много високи по качество резултати.

Първо ни се иска да подчертаем ролята на професор доктор Мария Спасова и професор доктор Върбан Въртов, работили като лектори по български език, литература и култура в катедрата по славянска филология на МДУ (съответно 2000–2004 г. и 2004–2008 г.). Специалистите, притежаващи уникална подготовка, знания и научен и педагогически опит, дават неocenен принос за подготовката на студентите-българисти, не се ограничават с преподаването в часовете по практически български език, четат специални курсове, консултират студентите и аспирантите за техните курсови и дипломни работи и дисертации. Подобни консултации продължават и след завършването на работата на лекторите в Москва — като пример ще посочим само блестящо защитената дисертация на докторантката Мария Белова „Глаголното словообразуване в езика на Григорий Цамблак“, чиято тема е иницирана от професор Мария Спасова. От професор Мария Спасова е оказана неocenима помощ и на студентката Олга Базанова при подготовката на нейната дипломна работа по ономастика. За успешната защита на дипломната работа, посветена на обръщението в български език, от студентката Мария Калайдова съществен принос има професор Върбан Въртов. Благодарение на майсторството на лекторите голям брой студенти-русисти от Филологическия факултет на

МДУ започват да проявяват сериозен интерес към запознаването с български език – от годините на преподаването на курса по избор за русистите „Български език“ от Мария Спасова и Върбан Въртов подобни групи наброяват постоянно към 30 студенти – една трета от общия брой на русистите във факултета.

Второ – не може да се подцени значението на Летния семинар по български език и култура, организиран от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Участието на нашите студенти в семинара, който според тях има великолепа програма и организация, им дава възможност да повишат чувствително нивото на владеенето на езика, а на някои даже да направят истински „скок“, да се запознаят със страната, културата ѝ и най-важното – с хората.

Подобен важен и добър ефект дава и взаимният обмен на московски студенти българисти и великотърновски студенти-русисти с цел да следват съответно във ВТУ и в МДУ един семестър.

Трето – започна един нов етап: работата на нивото на магистратурата. През 2009/10 учебна година отлично подготвеният във ВТУ бакалавър-русист Димитър Константинов следва магистратура във филологическия факултет на МДУ (катедрата по Славянска филология) и успешно защитава магистърската си дисертация „Футболната лексика в руски, български и английски“.

Четвърто – между „допирните точки“ за двата ни факултета е и подготовката на студентите ни като преводачи на художествената литература (от български на руски за руските студенти и от руски на български за българските студенти). За нашата работа в тази насока е много важно предложението на професор доктор Гочо Гочев нашите студенти да участват със свои преводи в подготвената от доцент доктор Лиляна Кирова Книга 2 от „Библиотека „Студентско преводаческо майсторство“ (преводи на млади преводачи)“ (Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново, 2012) – втория сборник от поредицата на изданията, представящи най-добрите преводи на студентите-русисти от ВТУ в рамките на занятията по превод на художествената литература. Заслужава да се отбележи високото равнище на преводите на българските студенти, особено ако имаме предвид избора на авторите – а сред тях са Николай Гумилев, Константин Паустовски, Михаил Зощченко, Владимир Богомоллов, Виктор Ерофеев. Студентите от МДУ се представиха с преводи на „Глинени мушмули“ от Петър Чухов, „Божури и незабравки“ от Георги Господинов, „Разказ с витамини“ от Светослав Минков – творбите, които бяха преведени за конкурса за превод на българската художествена литература на руски език, провеждан в продължение на 12 години от МДУ под патронажа на Посолството на Република България в Москва

и на Българския културен институт в Москва. Освен конкурсните работи в книгата е представен и един превод, не свързан с конкурса – 2 откъса от „Passion или смъртта на Алиса“ от Емилия Дворянова. Много е интересна идеята на авторите в една от частите на книгата да покажат два различни превода на един и същ разказ. Тази поредица непременно трябва да има продължение. Възпитанието на образовани, добре подготвени преводачи помага да се запознаваме взаимно с постиженията на литературите ни. Един от примерите – преводът на руски на „Естествен роман“ на Георги Господинов, направен от Мария Ширяева (за подготовката на която по време на следването ѝ в МДУ има принос и професор Мария Спасова) е публикуван в едно от най-реномираните руски списания „Иностранная литература“.